

Handläggare
Jenny Lindskog
Telefon: 08-50827631

Till
Kommunstyrelsen

Departementspromemoria - Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra

Svar på remiss från kommunstyrelsen (Dnr KS 2024/839)

Ärendet

I budgetpropositionen för 2023 aviserade regeringen att ett statligt stöd som riktas till barn och unga, benämnt fritidskort, ska införas (prop. 2022/23:1 utg.omr. 9 avsnitt 4.5). Fritidskortet är en permanent satsning som ska främja barns och ungas förutsättningar att delta i fritidsaktiviteter som bidrar till en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra. Socialdepartementet har tagit fram förslag på de regleringar som krävs för fritidskortet. Enligt förslaget ska fritidskortet avse barn och unga 8–16 år och ska kunna användas för betalning av vissa avgifter för vissa ledarledda fritidsaktiviteter som tillhandahålls av en godkänd utförare.

Departementspromemoria - Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra remitterades ut av kommunstyrelsen 16 juli 2024 för yttrande.

Ärendets beredning

Ärendet har remitterats från kommunstyrelsen för yttrande senast den 27 augusti 2024. Andra remissinstanser är stadsledningskontoret, kulturnämnden och socialnämnden. På idrottsförvaltningen har ärendet beretts av idrottsstrategiska enheten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Meningsfull fritid är en viktig skyddsfaktor för goda uppväxtvillkor. Idrottsförvaltningen är positiv till en satsning som ska främja barns och ungas förutsättningar att delta i organiserade fritidsaktiviteter och att särskilda resurser läggs på barn och unga från socioekonomiskt utsatta hushåll.

Det är positivt att Folkhälsomyndigheten får uppdrag att följa upp och utvärdera fritidskortets effekter på folkhälsan för barn och unga. Det är särskilt viktigt att effekter och nyttjandegrad går att följa på kommunal nivå och hur det faller ut i olika grupper baserat på kön, ålder och socioekonomi. Förvaltningen är även positiv till att fritidskortet föreslås gälla aktiviteter som är återkommande med viss frekvens för att främja regelbundet deltagande och inte gälla fritidsaktiviteter som är knutna till enstaka tillfällen.

Idrottsförvaltningen instämmer i vikten av att särskilt rikta stöd till barn och ungdomar med låg socioekonomisk bakgrund. Dessa barn och ungdomar är i mindre utsträckning fysiskt aktiva och är i mindre utsträckning medlemmar i idrottsförening än ungdomar med högre socioekonomisk bakgrund. Det bör i sammanhanget dock noteras att barn och ungdomar med låg socioekonomisk bakgrund inte nödvändigtvis är frikopplade från fritidsaktiviteter med vuxennärvaro. Flera rapporter från forsknings- och utvärderingsgruppen Ung livsstil har visat att så kallade öppna verksamheter, i form av fritidsgård, parklek och bibliotek, i relativt stor utsträckning kompenserar för det lägre deltagandet i förening och kulturskola.

Det finns en risk att fritidskortet i störst utsträckning kommer att nyttjas av de redan aktiva barnen och ungdomarna och att nyrekrytering av idag inaktiva barn och ungdomar blir liten. Detta då det är fler parametrar än endast den ekonomiska situationen som påverkar deltagandet i fritidsaktiviteter. Annat som ofta spelar in när det gäller barn och ungdomars deltagande i förening och kulturskola är föräldrars kunskap om hälsosamma vanor och om utbudet av fritidsaktiviteter samt föräldrarnas egna erfarenheter av deltagande i dessa verksamheter.

Förvaltningen är frågande till varför enbart kommunala kulturskoleverksamheter ska godkännas i utförrregistret och inte andra kommunala fritidsaktiviteter, som exempelvis det kursutbud som Stockholms stad erbjuder barn och unga på stadens sim- och idrottshallar. Idrottsförvaltningen bedriver verksamhet som ska kompensera övrigt utbud som står att finna i kommunen och har ett särskilt fokus på att nå stadens prioriterade grupper, det vill säga de som rör på sig minst. Under rubrik *5.2.1 Vissa utförare bör omfattas av fritidskortet* framgår att det bör följas upp om fler offentliga aktörer inom kulturområdet kan ingå i utförrregistret. Förvaltningen anser att det bör följas upp bredare än enbart inom kulturområdet och innefatta offentliga aktörer inom idrott, kultur och fritid.

I förslaget framgår även att bredden av olika fritidsaktiviteter ska värnas så att barns och ungas olika behov, förutsättningar och önskemål kan tillgodoses. Detta bedöms vara en central förutsättning för ett framgångsrikt fritidskort. För att värna bredden av fritidsaktiviteter och möta efterfrågan som finns hos barn och unga anser förvaltningen att fritidskortet även bör gälla hos privata aktörer som exempelvis dansskolor och gym.

Förvaltningen är även frågande till varför fritidskortet begränsas till en övre ålder på 16 år. Som framgår tydligt i förslaget, och även i annan forskning, minskar såväl fysisk aktivitet generellt som deltagande i idrotts-, kultur- och fritidsaktiviteter med ökad ålder, varpå fritidskortet bör gälla alla barn från 8 år upp till och med det år de fyller 18 år. Förvaltningen saknar i förslaget en motivering till varför stödet ska upphöra redan vid 16 års ålder.

Slutligen är idrottsförvaltningen positiv till att fler barn och unga kommer i rörelse och till de eventuella samhällsvinster som kommer med det. En konsekvens av detta som inte nämns i promemorian är att ökat antal medlemmar och aktivitetstillfällen kan komma att påverka kommunens föreningsstödsbudget och fördelningen av det kommunala stödet till föreningar.

Marina Högländ
Idrottsdirektör
Idrottsförvaltningen

Peter Ahlström
Idrottsstrategisk chef
Idrottsförvaltningen

Bilagor

1. Remiss - Departementspromemoria - Ett fritidskort för barn och unga - en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra (Ds 2024:16)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Marina Högländ, Idrottsdirektör	2024-08-28
Peter Ahlström, Idrottsstrategisk chef	2024-08-28